

Siedlec, dnia 17.06.2025 r.

IIGK.042.9.2025

**Pan
Andrzej Kaźmierczak
Przewodniczący
Rady Gminy Siedlec**

Dotyczy: interpelacji radnego w sprawie niewykorzystania środków z Programu „Rozświećmy Polskę”.

Odpowiadając na interpelację Pana Wojciecha Piątyśzka informuję, co następuje:

28 sierpnia 2023 r. podjęto informację o naborze wniosków w Programie „Rozświećmy Polskę” z terminem naboru wniosków od 28.08.2023 r. do 18.09.2023 r. Niezwłocznie 30.08.2023 r. gmina wystosowała pismo do Dyrektora Rejonu Oświetleniowego w Zielonej Górze o przekazanie informacji według stanu na dzień 31.12.2022 r. ilości opraw nieenergooszczędnych stanowiących majątek Enea Oświetlenie Sp. z o.o. znajdujących się na terenie Gminy Siedlec oraz ilości opraw należących do Gminy Siedlec w celu złożenia wniosku o dofinansowanie. Odpowiedź w tym zakresie gmina otrzymała 07.09.2023 r. wraz z informacją, iż koniecznym warunkiem zrealizowania zadania na instalacjach należących do spółki objętych przedmiotowym programem jest zawarcie umowy o współpracy w zakresie przedsięwzięcia modernizacji infrastruktury oświetleniowej, będącej załącznikiem do pisma. Owa umowa narzucała zawarcie pomiędzy gminą, a Spółką ENEA Oświetlenie odrębnej umowy wydzierżawienia gminie infrastruktury oświetleniowej, stanowiącej własność spółki, na której prowadzona będzie przez gminę inwestycja wymiany opraw oświetleniowych oraz narzucała zlecenie z gminy dla spółki wykonanie usługi w trybie ustawy o zamówieniach publicznych – w zamówieniu z wolnej ręki co jest sprzeczne z ustawą o zamówieniach publicznych.

Gmina mimo, iż owej umowy nie podpisała wniosek o dofinansowanie zadania pn. „Modernizacja infrastruktury oświetleniowej w Gminie Siedlec” złożyła. Wartość inwestycji 2.147.000,00 zł., kwota wnioskowana: 1.717.600,00 zł., wkład własny: 429.400,00 zł. Dnia 11.12.2023 r. gmina otrzymała z Banku Gospodarstwa Krajowego tzw. Wstępną promesę z informacją, iż w terminie 9 miesięcy od jej wygenerowania koniecznym jest ogłoszenie procedury zakupowej na realizację zadania inwestycyjnego.

W styczniu 2024 r Dyrektor Rejonu Oświetleniowego przekazał gminie materiały związane z realizacją programu „Rozświetlamy Polskę”, w tym projekt umowy odpłatnej dzierżawy części infrastruktury oświetleniowej.

Wobec powyższego 21.05.2024 r Gmina Siedlec wystosowała do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wniosek o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych. Wniosek zawierał dwa konkretne pytania tj.

1. Czy jest możliwe czynienie przez Gminę Siedlec nakładów na majątku Spółki ENEA Oświetlenie w sytuacji gdy gmina będzie posiadała tytuł prawny w postaci odpłatnej umowy dzierżawy, które po okresie trwania projektu zostaną bezpłatnie przekazane Spółce ENEA Oświetlenie?,
2. Czy w przypadku braku zgody spółki oświetleniowej na wykonanie prac dotyczących wymiany opraw na instalacji będącej jej własnością gmina może przeprowadzić postępowanie o zamówieniu publicznym w trybie: zamówienie z wolnej ręki podpisując umowę ze Spółką ENEA Oświetlenie? W owym wniosku Gmina Siedlec podkreśliła również, iż zamierza zadanie zrealizować i wykorzystać otrzymane środki jednak ustalenia Spółki ENEA Oświetlenie budzą spore wątpliwości prawne.

Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w dniu 22.05.2024 r udzieliła odpowiedzi na wniosek gminy podkreślając, iż *Gmina Siedlec nie jest uprawniona do realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja infrastruktury oświetleniowej w Gminie Siedlec”, polegającego na wymianie opraw oświetleniowych nieenergooszczędnych na oprawy typu LED, w sytuacji, gdy instalacja oświetleniowa, w tym punkty świetlne, stanowią własność ENEA Oświetlenie sp. z o.o., a gmina nie posiada tytułu prawnego do korzystania z tej infrastruktury. Realizacja zadania byłaby możliwa w sytuacji zapewnienia sobie przez Gminę Siedlec tytułu prawnego do korzystania z punktów świetlnych(...) Umowa przekazania gminie przez przedsiębiorstwo energetyczne urzędzeń, celem czynienia na nich inwestycji – mając na uwadze fakt, że zamiarem gminy jest jedynie dokonanie modernizacji urzędzeń poprzez zdemontowanie starych opraw nieenergooszczędnych, a następnie ich wymiana na nowe oprawy oświetleniowe typu LED – powinna być nieodpłatna. Gminy nie powinny zawierać odpłatnych umów (np. dzierżawy) z dysponentami infrastruktury oświetleniowej, która może zostać wykorzystana do zamontowania punktów świetlnych. Czynsz dzierżawy nie jest kosztem budowy, ani kosztem utrzymania punktu świetlnego, o których mowa w art. 3 pkt. 22 Prawa energetycznego. Co więcej, umowa powinna uwzględniać zasady wzajemnych rozliczeń poczynionych nakładów inwestycyjnych – ponieważ modernizacja istniejącego na terenie gminy oświetlenia finansowana będzie ze środków pozyskanych z programu rządowego, ale także przy udziale własnym danej gminy. Również negatywnie Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej odniosła się do zastosowania postępowania o zamówienie publiczne w trybie zamówienia z wolnej ręki podpisując umowę ze Spółką ENEA Oświetlenie.*

W dalszej kolejności gmina w czerwcu zleciła wykonanie pełnej inwentaryzacji istniejącego oświetlenia na terenie całej gminy licząc na ostateczne wyjaśnienia prawne ze strony Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwa Aktywów Państwowych, gdyż o interpretację przepisów w imieniu samorządów wystąpiło Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski. Odpowiedź z dnia 25.07.2024 r zawierała jedynie informację, iż z uwagi na fakt, że nadzór nad realizacją programu sprawował Prezes Rady Ministrów, a obecnie sprawuje Minister Finansów, Minister Rozwoju i Technologii nie jest uprawniony do wydawania wiążących interpretacji obowiązujących przepisów lub formułowania szczegółowych wyjaśnień w zakresie tego, czy realizacja projektów w ramach programu jest możliwa (i ewentualnie na jakich warunkach) na obiektach oświetleniowych niebędących własnością gmin. Podkreślono w piśmie, iż w związku z napływającą korespondencją dotyczącą problemów w realizacji

programu zarówno Ministerstwo Rolnictwa i Technologii jak i Ministerstwo Aktywów Państwowych zorganizowało spotkanie ze spółkami energetycznymi będącymi właścicielami infrastruktury oświetleniowej.

Wobec powyższego dodatkowo w sierpniu 2024 r. zaprosiłem Dyrektora Spółki ENEA Oświetlenie na rozmowę w celu wypracowania stanowiska, które dałoby możliwość prawnego skorzystania z dofinansowania, jednak dyrektor podtrzymał stanowisko, iż koniecznym jest zawarcie płatnej umowy dzierżawy oraz zlecenie wykonania inwestycji jedynie Spółce ENEA Oświetlenie.

Powyższa analiza tematu jednoznacznie wskazuje na duże zaangażowanie się Gminy Siedlec w celu pozyskania środków finansowych na modernizację oświetlenia, jednak niejednoznaczne przepisy prawa i ocena RIO zaważyły o podjęciu decyzji o rezygnacji z dofinansowania w pierwotnym zakresie i złożenia wniosku do BGK na zmniejszony zakres rzeczowy tj. 47 szt. opraw i słupów będących własnością gminy. W dalszej kolejności wystosowano zapytania ofertowe na wymianę opraw w ilości 47 szt., do tut. urzędu wpłynęły 3 oferty. Jednak wniosek o zmianę zakresu rzeczowego 22.10.2024 r został przez Ministra Finansów odrzucony. Tym samym 05.11.2024 r unieważniłem postępowanie o zapytanie ofertowe i nie została zawarta umowa na wykonanie zadania.

Powyżej został przedstawiony proces zabiegania o dofinansowanie środków w ramach programu „Rozświećmy Polskę”. Zakres prac wyraźnie wskazuje na wielokrotną analizę problemu przed podjęciem decyzji o rezygnacji z dofinansowania.

Odpowiadając na Pana pytania odpowiednio wyjaśniam:

Ad.1. Odpowiadając na interpelację przytoczyłem cały przebieg pism, opinii i wydarzeń związanych z Programem „Rozświećmy Polskę” w celu przedstawienia Panu, iż dochowałem wszelkiej staranności, aby pozyskać dofinansowanie zanim podjąłem decyzję o zmniejszeniu zakresu rzeczowego zadania, który został przez Ministra Finansów odrzucony.

Ad. 2, 3, 4. Opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w indywidualnej interpretacji dla Gminy Siedlec, o którą wystąpiłem jednoznacznie wskazała na brak możliwości realizacji zadania na zasadach wskazywanych przez Spółkę ENEA Oświetlenie. Uważam, iż opinia RIO jest na tyle ważnym stanowiskiem dla jednostki samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki finansowej gminy, że opinia prawna nie wpłynęłaby na zmianę mojej decyzji. Ponadto radca prawny Pani Daria Sarnowska analizując odpowiedź na interpretację potwierdziła zasadność podjętej przeze mnie decyzji.

Ad. 5. Wcześniej przytoczone wyjaśnienia wskazują, że od Programu „Rozświećmy Polskę” nie odstąpiono, a jedynie zmniejszono zakres rzeczowy zadania z uwagi na opinię RIO. Jednakże i w tym zmniejszonym zakresie wniosek został odrzucony przez Ministra Finansów.

Ad. 6. Przytoczona treść w interpelacji przedstawia cały zakres podjętych czynności dotyczących Programu „Rozświećmy Polskę”.

Otrzymują:

1. Pan Pan Wojciech Piątyśzek Radny Rady Gminy Siedlec,
2. a/a.

Sprawę prowadzi: Agnieszka Kaspercak tel. 3848521

